

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 31, 2018

Nummer 31, 2018

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2018:8823](#) 02-10-2018

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2018:3997](#) 27-09-2018

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2018:8670](#) 27-09-2018

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2018:2677](#) 25-09-2018

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2018:2609](#) 19-09-2018

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2018:3580](#) 18-09-2018

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2018:2549](#) 12-09-2018

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2018:2545](#) 05-09-2018

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2018:3658](#) 30-08-2018

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2018:2574](#) 24-07-2018

Rechtbank

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2018:11659](#) 03-10-2018

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2018:9532](#) 03-10-2018

RECHTSPRAAK

E-mail van de GI die een contactregeling inhoudt, wordt aangemerkt als schriftelijke aanwijzing. De afwijzing van het verzoek tot wijziging van de contactregeling bij e-mail vat de kinderrechter ook op als een aanwijzing. Daartegen is tijdig opgekomen. De laatstgenoemde aanwijzing wordt vervallen verklaard wegens onvoldoende motivering.

De ouders zijn gescheiden. Zij oefenen gezamenlijk het gezag uit over hun beide kinderen. Deze staan onder toezicht. De kinderen zijn uit huis geplaatst in een pleeggezin. Laatstelijk is de uithuisplaatsing met een half jaar verlengd tot 28 februari 2019. De vader heeft één keer per veertien dagen gedurende vier uur onder begeleiding omgang met zijn kinderen. In een e-mail is de inhoud van de regeling neergelegd.

De vader heeft de gecertificeerde instelling (GI) verzocht om uitbreiding van de bezoeksregeling. In een e-mail van 31 juli 2018 heeft de GI afwijzend gereageerd op het verzoek van de vader om uitbreiding van de bezoeksregeling. Zakelijk weergegeven legt de GI aan die reactie ten grondslag dat uit overleg met anaCare, de begeleider van de omgang, naar voren is gekomen dat de vader niet, althans niet op een bij de leeftijd van de kinderen passende manier, aansluit bij de belevingswereld van de kinderen en zich soms te dominant presenteert. De vader zou tips en adviezen van anaCare niet kunnen toepassen.

In een aanvullend e-mailbericht van 9 augustus 2018 is, naar aanleiding van vragen van de raadvrouw van de vader, verder toegelicht dat de huidige bezoeksregeling wordt gehandhaafd, mede gelet op het ontbreken van een vaste woon- of verblijfplek van de vader. Verder heeft de GI gesteld dat de beslissing over de omgangsregeling (de e-mail van 31 juli 2018), geldt als een schriftelijke aanwijzing als bedoeld in artikel 1:265f BW. De GI zou zich er verder op beraden de hiervoor bedoelde beslissing alsnog in een 'formele' schriftelijke aanwijzing te verwerken.

Ter zitting heeft de GI naar voren gebracht dat de vader alle problemen buiten zichzelf legt en hij de confrontatie en het gevecht met de GI blijft zoeken. Dat uitbreiding van de huidige contactregeling niet aan de orde kan zijn blijkt volgens de GI met name uit de verslagen van

anaCare over het verloop van de contacten.

De kinderrechter vat de e-mail waarin de contactregeling met de vader is vastgelegd, maar waarover de kinderrechter niet beschikt, op als een schriftelijke aanwijzing. Het verzoek van de vader tot wijziging van de contactregeling vat de kinderrechter op als een verzoek als bedoeld in artikel 1:265 BW tot gehele of gedeeltelijke intrekking van de aanwijzing. De afwijzing van dat verzoek bij e-mail van 31 juli 2018 vat de kinderrechter op als een schriftelijke aanwijzing. Daartegen is tijdig opgekomen. Deze afwijzing wordt vervallen verklaard omdat zij onvoldoende is gemotiveerd. Daarbij overweegt de kinderrechter dat een beslissing inzake (het handhaven van) een beperking van de contacten tussen een ouder en een kind dermate ingrijpend is dat daaraan hoge motiveringseisen mogen worden gesteld. Het in geval van een uithuisplaatsing in artikel 1:265f BW aan de GI bieden van een wettelijke grondslag voor het beperken van de contacten doet daaraan niet af. Naast het ingrijpende karakter van een beslissing de contacten te beperken, wijst de kinderrechter hierbij op het in artikel 1:262, lid 3 BW neergelegde algemene uitgangspunt dat de GI (in het kader van een ondertoezichtstelling) de gezinsband tussen de met het gezag belaste ouder(s) en de minderjarige bevordert.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 03-10-2018

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2018:9532

Zaaknummer: C/03/253781 / JE RK 18-1897 en C/03/253783 / JE RK 18-1899

RECHTSPRAAK

Stilzwijgende verdeling huwelijksgoederengemeenschap? Partijen zijn per 21 juli 1988 gescheiden. Er heeft geen expliciete verdeling van de huwelijksgemeenschap plaatsgevonden, met name niet van het tijdens het huwelijk door de man aangekochte appartementsrecht. De rechtbank oordeelt dat er geen stilzwijgende verdeling heeft plaatsgevonden en beveelt de verdeling van het appartementsrecht tegen de actuele waarde ten tijde van de verdeling. Naar redelijkheid en billijkheid ontvangt de vrouw geen vergoeding voor de door de man ontvangen huurpenningen, nu de man ook alle kosten van de woning heeft voldaan.

Partijen zijn in 1983 gehuwd in gemeenschap van goederen. Hun huwelijk is in 1988 ontbonden door echtscheiding. Tot de huwelijksgemeenschap behoorde een appartementsrecht, door de man tijdens het huwelijk aangekocht. Het appartement werd ten tijde van de echtscheiding verhuurd aan studenten. In 1995 is de man zelf in het appartement gaan wonen. Hij heeft de hypothecaire schuld afgelost en alle aan de woning verbonden lasten voldaan. De huurinkomsten heeft hij geïnd. Het appartement was destijds aangekocht voor fl. 37.500. De waarde op 2 maart 2018 bedroeg € 257.000.

De vrouw vraagt verdeling en stelt dat die niet heeft plaatsgevonden. De man stelt dat stilzwijgend het appartement aan hem is toegedeeld. De vrouw wenst voorts alsnog te delen in de inkomsten uit kamerverhuur gedurende al die bijna dertig jaar.

Stilzwijgende verdeling?

De rechtbank overweegt als volgt. Uit jurisprudentie van de Hoge Raad volgt dat de enkele omstandigheid dat partijen met wederzijdse toestemming de tot de ontbonden huwelijksgoederengemeenschap behorende goederen hebben verdeeld, nog niet zonder meer impliceert dat partijen het over de financiële consequenties van de verdeling (het ontstaan van vorderingen en uit over- en onderbedeling) eens zijn geworden. Dit is wel noodzakelijk

om in onderling overleg de verdeling tot stand te brengen. In het geval partijen aanvankelijk met wederzijdse instemming de goederen hebben verdeeld en protest in verband met de financiële consequenties daarvan uitblijft, kan het zijn dat partijen onder omstandigheden op de voet van artikel 3:35 BW over en weer erop mogen vertrouwen dat de wederpartij ook rechtens met de verdeling instemt (zie HR 8 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY4279).

In dit geval staat tussen partijen vast dat hun communicatie in de echtscheidingsperiode moeizaam verliep. Over een voorstel tot verdeling van de zijde van de man konden partijen het niet eens worden. Nadien (vanaf 1995) heeft geen contact meer plaatsgevonden tussen partijen en/of hun advocaten. Tegen deze achtergrond mocht de man er niet gerechtvaardigd op vertrouwen dat de vrouw alsnog met de verdeling en met de financiële consequenties daarvan had ingestemd. De man kan zich ook niet met vrucht op rechtsverwerking beroepen, omdat de enkele omstandigheid dat sinds 1995 lange tijd is verstreken en de vrouw gedurende die tijd heeft stilgezeten daarvoor onvoldoende is. Het risico van dit tijdsverloop komt voor rekening van de man, die ook zelf de verdeling had kunnen laten formaliseren, maar dit heeft nagelaten.

Peildatum; aanspraak op de helft van de huurpenningen

Wat de peildatum voor waardering betreft gaat de rechtbank uit van de datum van verdeling. De rechtbank ziet geen reden om daarvan af te wijken, mede gelet op het feit dat de vrouw nimmer een gebruiksvergoeding heeft ontvangen voor het gebruik door de man en de man steeds huurinkomsten uit de (gedeeltelijke) verhuur van het appartement heeft ontvangen, waaruit de kosten van onderhoud en verbouwing alsmede de aflossing van de hypotheek kon worden voldaan.

Gelet op het vorenstaande (waardering tegen actuele waarde) acht de rechtbank het naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar dat de vrouw ook nog afzonderlijk op de helft van de huurpenningen van de afgelopen bijna dertig jaar aanspraak kan maken.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 03-10-2018

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2018:11659

Zaaknummer: C/09/545013 / HA ZA 17-1317

RECHTSPRAAK

Partneralimentatie in ouderschapsplan overeengekomen. Geen relevante wijziging van omstandigheden. De omstandigheden waarop de man zich beroept (hogere woonlasten en nieuwe partner) moeten worden geacht mede aan de vaststelling van de alimentatie in het ouderschapsplan ten grondslag te hebben gelegen.

De vrouw is in hoger beroep gekomen van de uitspraak van de rechtbank. Zij meent dat de man ten onrechte ontvankelijk is verklaard in zijn verzoek tot wijziging van de partneralimentatie, aangezien van een relevante wijziging van omstandigheden geen sprake is. De man stelt weliswaar dat sprake is van een relevante wijziging gelet op zijn (nieuwe hogere) woonlasten, maar de man wist ten tijde van het maken van de afspraken al dat hij hogere woonlasten zou krijgen. De man stelt dat hij ontvankelijk is omdat hij een wijziging heeft gesteld.

Het hof stelt voorop dat indien een verzoeker stelt dat zich sedert de rechterlijke uitspraak waarvan wijziging wordt verzocht een wijziging van omstandigheden in de zin van artikel 1:401 lid 1 BW heeft voorgedaan die een hernieuwde beoordeling rechtvaardigt, de verzoeker in zoverre ontvankelijk is in zijn verzoek. In het geval de rechter vervolgens vaststelt dat geen sprake is van een (rechtens relevante) wijziging van omstandigheden, dient een afwijzing van het verzoek te volgen.

Het hof ziet zich voor de vraag gesteld of sprake is van een (toekomstige) omstandigheid waarmee in die overeenkomst zoals opgenomen in die uitspraak nog geen rekening is gehouden. Het moet immers gaan om een relevante wijziging van omstandigheden die zich nadien heeft voorgedaan. Ingevolge vaste jurisprudentie levert het verkrijgen van de wetenschap dat de feitelijke omstandigheden ten tijde van het sluiten van een alimentatieovereenkomst anders waren dan toen werd aangenomen, geen wijziging van omstandigheden op in de zin van artikel 401 lid 1 BW. Het is daarbij niet van belang of ten tijde van de uitspraak of overeenkomst waarvan wijziging wordt verzocht de omstandigheden al bekend of voorzienbaar waren, maar of daarmee destijds zodanig rekening is gehouden dat zij geacht moeten worden aan de vaststelling van de alimentatie ten grondslag te hebben

gelegen.

Uit de stukken en de verklaringen van de man ter zitting bij de rechtbank en het hof blijkt dat de man erkent dat hij zijn huidige woning in december 2014 heeft aangekocht en hij ten tijde van de gesprekken over het op te stellen convenant op de hoogte was van het feit dat zijn woonlasten zouden gaan veranderen. Hij heeft in dit kader verklaard dat hij tijdens de aankoop van zijn woning advies heeft gevraagd over wat hij maximaal kon betalen. De man is toen gebleken dat hij het makkelijk kon betalen, wat er ook zou gebeuren. Ook heeft hij aangegeven dat hij direct is gaan samenwonen.

Gelet op het hiervoor overwogene is het hof van oordeel dat niet is gebleken dat sprake is van een relevante wijziging van omstandigheden als bedoeld in artikel 1:401 lid 1 BW. De omstandigheden waarop de man zich nu beroept, moeten geacht worden (mede) aan de vaststelling van de alimentatie ten grondslag te hebben gelegen. De aankoop van de woning dateert van voor de overeenkomst en uitspraak waarvan wijziging wordt verzocht. Daarnaast is gebleken dat de man in die periode zijn situatie ook heeft laten berekenen door het LBIO alsook anderszins advies heeft ingewonnen. De man is toen zelf tot de conclusie gekomen dat hij de bedragen gemakkelijk kon betalen. Het hof wijst het verzoek af.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 02-10-2018

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2018:8823

Zaaknummer: 200.224.647/01

RECHTSPRAAK

Partneralimentatie; vrouw heeft behoefte aan alimentatie, gelet op de welstand waarin partijen hebben geleefd. De vrouw is evenwel niet behoeftig, nu zij in het kader van de afwikkeling krachtens het huwelijksvermogensrecht een bedrag van € 2,4 miljoen in contanten en aandelen heeft ontvangen. Zij kan in haar behoefte voorzien, deels door inkomsten uit arbeid, deels door inkomsten uit vermogen of door het vermogen zelf aan te spreken. Verder geeft het huwelijksgerelateerde welstandsniveau geen recht op handhaving van een levenslang daaraan gerelateerd niveau.

Het hof stelt eerst de huwelijksgerelateerde behoefte van de vrouw vast. Deze behoefte is in beginsel gerelateerd aan de welstand tijdens het huwelijk.

Vervolgens bepaalt het hof de behoeftigheid van de vrouw. Uitgangspunt is dat echtgenoten na scheiding zo veel mogelijk in eigen levensonderhoud voorzien. Of een echtgenoot inkomsten heeft of zich in redelijkheid kan verwerven (artikel 1:157 BW), is mede te bepalen aan de hand van het hem toebehorende vermogen en de inkomsten die hij daaruit geniet en/of kan genieten, eventueel mede door op het vermogen in te teren. Het hof gaat ervan uit dat de vrouw die thans 48 jaar is, op een termijn van twee jaar fulltime kan werken. Het hof rekent haar een bepaalde verdien capaciteit toe.

Wat de inkomsten uit vermogen betreft oordeelt het hof als volgt. Vast staat dat de vrouw in het kader van de afwikkeling van het huwelijk een bedrag van ongeveer € 2,4 miljoen in contanten en aandelen heeft ontvangen. Het hof is van oordeel dat het de vrouw vrijstaat haar vermogen aan te wenden op de manier die haar goeddunkt. Indachtig eerdergenoemd uitgangspunt dat zij zo veel mogelijk in haar eigen levensonderhoud voorziet, mag evenwel van de vrouw worden verwacht dat zij haar vermogen naar objectieve en professionele maatstaven verstandig maar ook in ieder geval in enige mate renderend belegt. Voor zover zij andere keuzes maakt, zoals de door haar voorgestane keuze om haar vermogen uitsluitend in spaardeposito's te beleggen, waardoor er, gelet op enerzijds de lage rentestand daarvan en

anderzijds de vermogensheffing op haar vermogen, geen rendement zal zijn, kan zij die, gezien voornoemd uitgangspunt, niet afwentelen op de man.

Het hof concludeert dat de vrouw in eigen levensonderhoud kan voorzien. Daarbij gaat het hof uit van een gemiddeld rendement op het vermogen van 3%. In dat geval zal zij niet op haar vermogen hoeven in te teren. Mede gezien de omvang van het vermogen van de vrouw acht het hof een dergelijk rendement haalbaar. De vrouw kan zich immers laten adviseren door financiële experts en haar vermogen zodanig investeren en spreiden dat de risico's aanvaardbaar zijn en toch rendement behaald wordt. Voor zolang de vrouw haar dienstverband nog niet tot een fulltime dienstverband heeft uitgebreid of indien het vermogen een lager rendement dan 3% zou opleveren, is het hof van oordeel dat van de vrouw verwacht mag worden dat zij op haar vermogen inteert.

Het hof volgt de vrouw derhalve niet in haar standpunt dat het niet redelijk en billijk zou zijn als zij, gezien de verhouding tussen partijen, moet interen op haar vermogen, waarbij zij in het bijzonder verwijst naar het klassieke rollenpatroon tijdens en de ongelijke carrièreperspectieven van partijen na het huwelijk. Immers, dankzij ieders eigen inspanningen hebben partijen tijdens het huwelijk vermogen opgebouwd, waarvan de vrouw, krachtens het huwelijksvermogensrecht, na echtscheiding gelijkelijk meeprofiteert en waardoor zij nu in haar behoefte kan voorzien. Bovendien zal het pensioen van de man – op termijn – worden verevend. Ten slotte kan niet als uitgangspunt worden aanvaard dat het welstandsniveau dat echtgenoten tijdens het huwelijk hadden een recht geeft op een daaraan gelijk welstandsniveau gedurende het gehele leven van partijen.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 27-09-2018

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2018:3997

Zaaknummer: 200.216.034_01 en 200.216.036_01

RECHTSPRAAK

Curatele. Benoeming in dit bijzondere geval van drie curatoren (beide ouders van een meervoudig beperkt kind en zijn zuster). De beperking van artikel 1:383 BW dient in dit bijzondere geval in verband met de eisen die voortvloeien uit artikel 8 EVRM en artikel 19 Gehandicaptenverdrag buiten toepassing te blijven.

De ouders zijn door de kantonrechter benoemd tot curatoren over hun meervoudig gehandicapt kind. De kantonrechter heeft het verzoek van de ouders om de zuster als derde curator te benoemen afgewezen met als overweging dat, hoewel in de wet niet is vastgelegd dat er geen derde curator benoemd zou kunnen worden, het benoemen van een derde curator niet zinvol en praktisch is.

De ouders zijn van deze afwijzing in hoger beroep gekomen. Zij verzorgen samen met de zuster het zwaar gehandicapte kind, daarbij ondersteund door een viertal pgb-ondersteuners. Betrokkene woont in de weekends bij de ouders en door de week bij zijn zuster. Deze heeft de volledige zorg als de ouders in het buitenland op vakantie zijn, zo'n drie maanden per jaar. De ouders zorgen voor betrokkene als de zuster met haar gezin op vakantie is.

Het hof is met de ouders van oordeel dat, nu de zuster een groot deel van de tijd de zorg voor betrokkene heeft, zij bevoegd moet zijn om in acute medische situaties de juiste beslissingen te nemen voor betrokkene. Daarbij moet geen beroep gedaan te hoeven worden op artikel 7:466 BW. Niet gebleken is dat hieraan op andere wijze tegemoet kan worden gekomen dan door het benoemen van de zuster tot curator over de betrokkene.

Dat op grond van artikel 1:383 lid 10 BW benoeming van de zuster tot curator over de betrokkene alleen aan de orde kan komen als één van de ouders het curatorschap over de betrokkene beëindigt, vormt naar het oordeel van het hof onder de omstandigheden van dit geval een inbreuk op het door lid 1 van artikel 8 EVRM beschermde familie- en gezinsleven van de ouders en de betrokkene. Vast staat immers dat tussen de ouders en de betrokkene sprake is van een zorgrelatie die zijn oorsprong vindt in de door de ouders ook na de meerderjarigheid gecontinueerde ouderlijke verantwoordelijkheid. In verband met de

meervoudige beperkingen van de betrokkene, blijven de ouders zich de zorg voor hem aantrekken en verzorgen zij hem voor zover dit gelet op hun vorderende leeftijd nog mogelijk is. Een dergelijk samenlevingsverband onderscheidt zich van de gebruikelijke situatie bij een meerderjarig kind (en volgens de vader ook van de gebruikelijke situatie bij een zodanig meervoudig gehandicapte als de betrokkene) en dient naar het oordeel van het hof te worden aangemerkt als familie- en gezinsleven als bedoeld in artikel 8 lid 1 EVRM. Dat de betrokkene op dit moment vanwege de vorderende leeftijd van de ouders alleen nog in de weekenden en tijdens de vakanties van zijn zuster in gezinsverband met de ouders samenleeft, doet daar naar het oordeel van het hof niet aan af. Indien één van de ouders het curatorschap over de betrokkene zou moeten beëindigen om benoeming van de dochter tot curator mogelijk te maken, wordt naar het oordeel van het hof voorbijgegaan aan de bevoegdheden van die ouder, welke bevoegdheden zeer nauw verbonden zijn met de bijzondere voortgezette ouderlijke zorgrelatie zoals hiervoor omschreven.

Tegen de achtergrond van de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, waarin aan het recht op eerbiediging van het familie- en gezinsleven verstrekende betekenis is toegekend, kan naar het oordeel van het hof geen rechtvaardiging als bedoeld in lid 2 van artikel 8 EVRM worden gevonden voor deze inbreuk.

Artikel 1:383 lid 1 BW maakt, onder de bijzondere omstandigheden van dit geval, een inbreuk op het door lid 1 van artikel 8 EVRM beschermde recht op eerbiediging van het privéleven van de betrokkene. Uit het recht op eerbiediging van het privéleven, in het bijzonder het recht op persoonlijke identiteit en persoonlijke ontwikkeling, vloeit naar het oordeel van het hof voort dat personen met een handicap op voet van gelijkheid met anderen hun verblijfplaats moeten kunnen kiezen, alsmede waar en met wie zij leven. Dit recht wordt tevens gewaarborgd in het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (Gehandicaptenverdrag), in het bijzonder in artikel 19 van dit verdrag. Er wordt een niet te rechtvaardigen inbreuk gemaakt op het recht van betrokkene om op voet van gelijkheid met anderen zijn verblijfplaats te kunnen kiezen, in dit geval deels ook bij de zuster, en dus op zijn recht op eerbiediging van zijn privéleven.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 27-09-2018

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2018:8670

Zaaknummer: 200.238.082/01

RECHTSPRAAK

Einde samenleving. Geen samenlevingsovereenkomst. Schenking van een ton door de ouders van de vrouw ter aflossing van de eigenwoningschuld. Geld is overgeboekt naar een gemeenschappelijke rekening van de vrouw en de man. Genoegzaam gebleken dat het geld alleen aan de vrouw is geschonken. Man gehouden helft van het bedrag aan de vrouw te betalen met wettelijke rente.

Partijen hebben vanaf 1994 een affectieve relatie met elkaar gehad. Partijen zijn nimmer met elkaar getrouwd geweest. Partijen hebben geen samenlevingsovereenkomst met elkaar gesloten. Partijen hebben met elkaar een woning gekocht. Het hof gaat ervan uit dat partijen ieder voor een gelijk aandeel in de woning gerechtigd zijn. Er is derhalve sprake van een eenvoudige gemeenschap. Iedere deelgenoot dient zijn eigen aandeel in het goed te financieren. Het feit dat partijen hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de hypothecaire geldlening doet daaraan niet af.

Door de vrouw is gesteld dat zij van haar ouders een schenking heeft gekregen van € 100.000. Het bedrag van € 100.000 hebben de ouders van de vrouw overgeboekt naar de gemeenschappelijke rekening van partijen. De vrouw heeft vervolgens met de door haar verkregen schenking de hypothecaire geldlening met betrekking tot de gemeenschappelijke woning afgelost. Door de man is gesteld dat het bedrag van € 100.000 aan hen beide is geschonken. De ouders van de vrouw konden ook belastingvrij schenken aan hen beiden.

Het hof overweegt als volgt. Uit de door de vrouw in het geding gebrachte bescheiden volgt dat de ouders van de vrouw alleen aan de vrouw hebben geschonken. Uit het stuk schenking van een eigenwoningschuld volgt expliciet dat de ouders alleen de vrouw als begunstigde hebben aangewezen. Het enkele feit dat de ouders van de vrouw het geld op de gemeenschappelijke rekening van partijen hebben gestort maakt dat niet anders. Niet betwist is dat de vrouw de schenking heeft aangewend voor aflossing van de hypothecaire geldlening. Het hof is van oordeel dat de man zijn stelling dat het bedrag aan hen beiden is geschonken onvoldoende heeft onderbouwd. Door de schenking aan de vrouw en de wijze waarop de vrouw de schenking heeft aangewend is ook een deel van de schuld van de man voldaan. In

tegenstelling tot de rechtbank is het hof van oordeel dat de vrouw daarmee een vordering op de man heeft gekregen van € 50.000. De grief van de vrouw treft in zoverre doel. Met betrekking tot de wettelijke rente over het bedrag van € 50.000 vordert de vrouw die voor het eerst in hoger beroep. Het hof zal de wettelijke rente toewijzen vanaf 7 november 2017.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 25-09-2018

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2018:2677

Zaaknummer: 200.227.476/01

Rechters: A.N. Labohm, O.I.M. Ydema en A.J. van Montfoort

Wetsartikelen: 33a SW 1956

RECHTSPRAAK

Niet-ontvankelijk hoger beroep. Vrouw komt in hoger beroep van beschikking waarbij DNA-onderzoek in een procedure tot ontkenning van het vaderschap is gelast. Deze beschikking is een tussenbeschikking waarvan slechts tegelijk met de eindbeschikking in hoger beroep kan worden gekomen.

De vrouw is in hoger beroep gekomen van de beschikking waarbij een DNA-onderzoek is gelast. Het DNA-onderzoek is bevolen ter beantwoording van de vraag of de man de biologische vader van het minderjarige kind van de vrouw kan zijn en met welke mate van waarschijnlijkheid. De verdere behandeling van de zaak is in afwachting van het deskundigenbericht aangehouden.

Het hof overweegt dat op grond van artikel 358 lid 4 Rv van een tussenbeschikking hoger beroep slechts tegelijk met dat van de eindbeschikking kan worden ingesteld, tenzij de rechter anders heeft bepaald. Een tussenbeschikking is een uitspraak waarin de rechter in het dictum ervan nog niet uitdrukkelijk en zonder enig voorbehoud over enig deel van het verzochte heeft beslist. Het dictum van de beschikking is dus bepalend voor de aard daarvan.

De vrouw voert aan dat het de man was die ter zitting in eerste aanleg een verzoek tot DNA-onderzoek deed en dat de rechtbank dit verzoek heeft toegewezen. De bestreden beschikking is dan ook in zoverre een eindbeschikking, aldus de vrouw. Naar het oordeel van het hof vindt deze stelling van de vrouw geen steun in de overgelegde stukken en deze wordt bovendien betwist door de man. Uit het overgelegde proces-verbaal blijkt dat er ter zitting in eerste aanleg een discussie tussen partijen is ontstaan over het al dan niet hebben gehad van gemeenschap met elkaar in het conceptietijdvak. De rechtbank heeft vervolgens een DNA-onderzoek noodzakelijk geacht, gezien de tegenstrijdige verklaringen van partijen en het door de bijzondere curator ingenomen standpunt. Deze beslissing maakt geen einde aan enig deel van het verzochte, te weten de gegroundverklaring van de ontkenning van het vaderschap. Zo al zou moeten worden aangenomen dat het DNA-onderzoek door de rechtbank is bevolen op verzoek van de man, dan heeft dit verzoek betrekking op de instructie van de zaak en niet op het verzoek dat de inzet is van het geding. Het hof is dan ook van oordeel dat de in hoger

beroep bestreden beschikking een tussenbeschikking betreft, waartegen geen tussentijds hoger beroep openstaat nu de rechter niet anders heeft bepaald. Het hof zal de vrouw niet-ontvankelijk verklaren in haar beroep.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 19-09-2018

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2018:2609

Zaaknummer: 200.238.795/01

RECHTSPRAAK

Mondeling verzoek tot ondertoezichtstelling van de Raad voor de Kinderbescherming tijdens de behandeling in eerste aanleg van een verzoek tot omgang ingediend door de vader. Rechtbank heeft ondertoezichtstelling uitgesproken. De Raad wordt in hoger beroep alsnog niet-ontvankelijk verklaard door het hof wegens strijd met de wet en de procedurele waarborgen van artikel 6 EVRM.

De Raad voor de Kinderbescherming (de Raad) heeft zijn inleidende verzoek tot ondertoezichtstelling mondeling gedaan ter zitting van de behandeling van een andere zaak over omgang tussen de vader en de moeder.

De moeder is in hoger beroep gekomen van de ondertoezichtstelling van de drie kinderen. Zij voert onder andere aan dat er geen schriftelijk verzoek tot omgang is gedaan, terwijl het mondelinge verzoek verder onvoldoende is gemotiveerd en er onvoldoende gelegenheid is gegeven tot wederhoor.

Het hof overweegt als volgt. Ingevolge artikel 1:265k lid 1 BW dient een verzoek tot, onder andere, een ondertoezichtstelling schriftelijk te worden gedaan. Voor zover het een verzoek betreft tot oplegging van een kinderschermingsmaatregel biedt dit vormvereiste een waarborg voor de bescherming van de rechtspositie van belanghebbenden bij het verzoek. Artikel 800 lid 1 Rv schrijft immers voor dat aan belanghebbenden een afschrift van het verzoek wordt toegezonden, alsmede dat zij worden opgeroepen voor een mondelinge behandeling. Bovendien kunnen zij op grond van artikel 282 lid 1 Rv in elk geval tot aan die mondelinge behandeling een verweerschrift indienen. Minderjarigen van twaalf jaar of ouder, zoals in dit geval de oudste twee kinderen, hebben bovendien krachtens artikel 809 Rv het recht om door de kinderrechter op het verzoek te worden gehoord, hetgeen in het onderhavige geval niet is gebeurd. Dit alles waarborgt dat belanghebbenden zich behoorlijk kunnen voorbereiden op, en verweren tegen, de inbreuk op het familieleven die het opleggen van een kinderschermingsmaatregel noodzakelijkerwijs meebrengt.

De wet voorziet in de mogelijkheid van een voorlopige ondertoezichtstelling. Ingevolge artikel

1:257 lid 1 BW kan daarvan echter slechts sprake zijn in geval van acuut en ernstig gevaar voor de minderjarige. Slechts in dat geval voorziet de wet in artikel 800 lid 3 Rv in de mogelijkheid de voorlopige ondertoezichtstelling meteen uit te spreken.

In jeugdbeschermingszaken als de onderhavige klemmt het belang van bescherming van de processuele rechten van belanghebbenden en daarmee het in artikel 6 lid 1 EVRM besloten beginsel van *equality of arms* te meer, nu het hierbij gaat om overheidsingrijpen in het door onder meer artikel 8 lid 1 EVRM beschermde recht op eerbiediging van het gezinsleven. Betrokkenen moeten in ieder geval voldoende mogelijkheid hebben om zich te kunnen voorbereiden op een verzoek van de staat (zie daartoe ook EHRM 21 september 2006, 12643/02, par. 81 e.v. (*Moser/Oostenrijk*)).

Vast staat dat in het onderhavige geval geen sprake was van een onmiddellijk en ernstig gevaar voor de kinderen. Niets stond daarom eraan in de weg dat de Raad, desnoods na aankondiging daarvan tijdens de mondelinge behandeling, het verzoek tot ondertoezichtstelling kort daarna schriftelijk zou indienen. Dat de Raad in deze zaak, nadat de kinderrechtster de ondertoezichtstelling had uitgesproken, korte tijd later ter bevestiging van zijn mondelinge verzoek een schriftelijke versie daarvan heeft ingediend, maakt dit niet anders. De ondertoezichtstelling was toen reeds uitgesproken en de latere schriftelijke bevestiging is onbehandeld gebleven.

Onder deze omstandigheden komt het mondelinge verzoek tot ondertoezichtstelling in strijd met zowel artikel 1:265k lid 1 BW als met de procedurele waarborgen die besloten liggen in artikel 6 EVRM en de hiervoor genoemde bepalingen uit het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Het verzoek had dan ook niet mogen worden toegewezen. Denkbaar is dat dat onder omstandigheden wel mogelijk zou zijn, zoals in het geval waarin alle belanghebbenden daarmee instemmen (vgl. o.a. Hof Den Haag 27 juni 2018, ECLI:NL:GHDHA:2018:1578), maar een dergelijk geval doet zich hier niet voor. De omstandigheid dat het hier gaat om een bestendige praktijk van de Raad, zoals de Raad op de mondelinge behandeling in hoger beroep heeft benadrukt, maakt dit niet anders.

De vader heeft zich beroepen op de beschikking van de Hoge Raad van 3 november 2000, *NJ* 2001/418 en de daarop gebaseerde beschikking van het Gerechtshof Amsterdam (nevenzittingsplaats Arnhem) van 17 juni 2008 (ECLI:NL:GHAMS:2008:BD9908). In de uitspraak van de Hoge Raad oordeelde de Hoge Raad dat een door de griffie gemaakte telefoonnotitie van een mondeling verzoek van pleegouders, gelet op het door de wetgever beoogde informele karakter van de onderhavige rechtsgang, kon worden aangemerkt als een verzoekschrift. In laatstgenoemde beschikking oordeelde het hof dat dat ook geldt voor een, door de griffier in zijn zittingsnotities vastgelegd, ter zitting mondeling door de Raad gedaan

verzoek tot ondertoezichtstelling. Met die laatstgenoemde uitspraak verenigt het hof zich niet. Het verzoek in de door de Hoge Raad beschikte zaak was niet afkomstig was van een overheidsorgaan maar van pleegouders. Uit de memorie van toelichting (*Kamerstukken II* 1992/93, 23003, 3) bij de Wet herziening van de maatregel van ondertoezichtstelling van minderjarigen (*Stb.* 1995, 255) valt af te leiden dat de wetgever het informele karakter van de procedure in zaken van ondertoezichtstelling heeft bedoeld om te waarborgen dat ouders (en pleegouders) zich op eenvoudige wijze, namelijk zonder verplichte procesvertegenwoordiging, tot de kinderrechter kunnen wenden. Dat betekent evenwel niet dat dat in zijn algemeenheid ook zou gelden voor de in zaken van ondertoezichtstelling betrokken overheidsinstanties.

De gebreken die aan het mondelinge verzoek kleven zijn niet voor herstel in hoger beroep vatbaar. De conclusie is dat de bestreden beschikking moet worden vernietigd en dat de Raad alsnog niet-ontvankelijk dient te worden verklaard in zijn inleidend verzoek tot ondertoezichtstelling van de drie kinderen.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 18-09-2018

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2018:3580

Zaaknummer: 200.233.467/01

RECHTSPRAAK

Beperking contacten met de moeder tijdens ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing van de kinderen in een pleeggezin. Ouder en kind hebben recht op omgang met elkaar. Grote verantwoordelijkheid voor de Staat, in de persoon van de GI, de omgang tussen ouder en kind te waarborgen.

De moeder heeft op grond van artikel 1:265f BW een beslissing van de voormalige gecertificeerde instelling (GI) ontvangen dat haar contacten met de kinderen in een pleeggezin eenmaal in de acht weken gedurende twee uur plaatsvinden. De moeder is van deze beslissing die als een schriftelijke aanwijzing geldt, in beroep gekomen. De rechtbank heeft haar wens tot vervallenverklaring van de aanwijzing afgewezen. In hoger beroep overweegt het hof als volgt. De schriftelijke aanwijzing dient te worden aangemerkt als een besluit in de zin van artikel 1:3 Awb. In de eerste plaats dient de rechter dan ook, aan de hand van de hoofdstukken 3 en 4 Awb, te beoordelen of het besluit zorgvuldig tot stand is gekomen en toereikend is gemotiveerd. Op grond van artikel 1:265 lid 3 BW in verbinding met artikel 1:264 lid 1 BW kan de kinderrechter een schriftelijke aanwijzing op verzoek van een met het gezag belaste ouder geheel of gedeeltelijk vervallen verklaren of intrekken, met dien verstande dat de kinderrechter een zodanige regeling kan vaststellen als hem in het belang van de minderjarige wenselijk voorkomt. Voorts overweegt het hof dat ouders(s) en kind recht hebben op omgang met elkaar. Op grond van genoemde verdragen rust op de overheid en daarmee op de GI als uitvoerder van de jeugdmaatregelen als de ondertoezichtstelling een positieve verplichting ervoor zorg te dragen dat het familieleven zo veel als mogelijk gehandhaafd blijft. Deze positieve verplichting leidt ertoe dat alle voorbereidende maatregelen getroffen moeten worden om contact tussen ouder en het kind mogelijk te maken. Bovendien dient voortvarend te worden opgetreden, aangezien tijdsverloop onherstelbare gevolgen kan hebben voor de relatie tussen ouder en het kind (EHRM 29 januari 2013, 25704/11 (*Lombardo/Italië*)). Waar staten een grote vrijheid hebben in kinderbeschermingszaken, hebben zij juist een grote verantwoordelijkheid tot het bevorderen van contact tussen kinderen en hun ouders (EHRM 17 juli 2014, 19315/11, *EHRC* 2014/256, m.nt. M. Tuinman en P. Montanus (*T./Tsjechië*)). Nadat een kind uit huis is geplaatst, rust er een grote

verantwoordelijkheid op een staat teneinde het bezoeksrecht van een ouder met het kind te waarborgen.

Het hof constateert dat de kinderrechter bij de bestreden beschikking wel heeft vastgesteld dat de voormalige GI geen gehoor heeft gegeven aan de opdracht van de kinderrechter om zich schriftelijk uit te laten over de wenselijke vormgeving en frequentie van het contact tussen de minderjarigen en de moeder, maar vervolgens – naar het oordeel van het hof – zonder deugdelijke motivering deze beperkte omgangsregeling in stand heeft gelaten. De kinderrechter had de beslissing van de voormalige GI – gelet op bovengenoemde jurisprudentie van het EHRM – vol moeten toetsen, hetgeen zonder motivering van deze beperking van de omgang door de voormalige GI onmogelijk was. Het hof begrijpt dan ook de stelling van de moeder zo dat zij van mening is dat de bestreden beschikking te summierlijk is gemotiveerd. Het hof is van oordeel dat de voormalige GI, noch de rechtbank voldoende onderbouwd hebben beargumenteerd op grond waarvan de omgang tussen de ouders en de minderjarigen twee uur in de acht weken zou moeten zijn.

Nu een nieuwe GI bij de zaak betrokken is en bij gebrek aan voldoende informatie, acht het hof het van belang – alvorens een beslissing te nemen over de frequentie van de omgang tussen de ouders en de minderjarigen – het reeds door de GI aangevangen onderzoek naar het verloop van de omgang af te wachten.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 12-09-2018

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2018:2549

Zaaknummer: 200.238.277/01

RECHTSPRAAK

Beëindiging van het gezag van de ouders. De vader komt in hoger beroep van zijn beëindiging. Naar het oordeel van het hof is de moeder geen belanghebbende in het hoger beroep van de vader. Beëindiging wordt bekrachtigd, ook al stemt de vader in met de pleeggezinplaatsing.

De vader verzoekt in hoger beroep de beschikking waarbij zijn gezag op verzoek van de Raad voor de Kinderbescherming (de Raad) is beëindigd, te vernietigen. Het hof stelt voorop, alvorens inhoudelijk te oordelen, dat het zich heeft gebogen over de vraag of de moeder, gelet op de prejudiciële vragen die het Gerechtshof 's-Hertogenbosch aan de Hoge Raad heeft gesteld en die door de Hoge Raad bij uitspraak van 30 maart 2018 zijn beantwoord (ECLI:NL:HR:2018:463), in de onderhavige procedure al dan niet als belanghebbende aangemerkt dient te worden. De moeder is in de onderhavige procedure door het hof niet opgeroepen, maar door de vader wel als belanghebbende genoemd in zijn beroepschrift.

Het hof is van oordeel dat voormelde vraag ontkennend dient te worden beantwoord. Gebleken is dat de minderjarige vlak na haar geboorte uit huis is geplaatst. Bovendien was de relatie tussen de ouders reeds vóór de geboorte van de minderjarige beëindigd, zodat de minderjarige vanaf haar geboorte nimmer met de ouders in gezinsverband heeft geleefd en derhalve van een gezinsleven geen sprake is. Het hof heeft de moeder dus niet als belanghebbende aangemerkt.

Het hof overweegt ten aanzien van de door de rechter in eerste aanleg uitgesproken gezagsbeëindiging dat gebleken is dat er geen basis is voor een terugplaatsing van de minderjarige bij de vader en het toekomstperspectief van de minderjarige derhalve niet bij hem ligt. Daarmee wordt het doel van zowel de ondertoezichtstelling als de uithuisplaatsing, te weten het toewerken naar een terugplaatsing van de minderjarige bij de vader, niet bereikt. Weliswaar stelt de vader te accepteren dat de minderjarige duurzaam in het huidige pleeggezin zal opgroeien en beroept hij zich op een uitspraak van het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, waarin een vader in een soortgelijke zaak het gezag heeft behouden, maar dat neemt niet weg dat is gebleken dat de minderjarige een zeer kwetsbaar en angstig meisje is en

dat, gezien haar medische gesteldheid, soms snel beslissingen genomen dienen te worden. Een paar keer per jaar is spoed geboden en het hof acht het onder die omstandigheden niet in het belang van de minderjarige dat beslissingen over meerdere schijven lopen. Naar het oordeel van het hof dienen onder de gegeven omstandigheden aan de belangen van de minderjarige bij continuering van de huidige/toekomstige opvoedingssituatie, duidelijkheid over haar toekomstperspectief en (voortzetting van) een ongestoord hechtingsproces een zwaarwegende betekenis te worden toegekend, zwaarder dan het recht van de vader om met het gezag belast te blijven. Het beroep van de vader op artikel 8 EVRM kan om die reden niet slagen.

Uit het voorgaande volgt dat de wettelijke gronden voor een beëindiging van het gezag van de vader over de minderjarige aanwezig zijn, zodat de bestreden beschikking, voor zover aan het oordeel van het hof onderworpen, is bekrachtigd.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 05-09-2018

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2018:2545

Zaaknummer: 200.242.411/01

RECHTSPRAAK

Partneralimentatie voor het eerst gevraagd zeven jaar na de ontbinding van het huwelijk. Partijen hebben 27 jaar samengewoond. Vrouw is thans 61 jaar. Haar wordt een kleine verdien capaciteit toegerekend.

In hoger beroep is in het kader van de vaststelling van partneralimentatie de bepaling van de behoefte van de vrouw tussen partijen in geschil. De man heeft gesteld dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat vaststaat dat de vrouw sinds het uiteengaan van partijen gedurende een zeer lange periode heeft geleefd van het bedrag dat de man aan haar heeft voldaan en dat de man niet heeft betwist dat het een door de vrouw gesteld bedrag van € 2.175 netto bedroeg, op welk bedrag de rechtbank ten onrechte de behoefte van de vrouw heeft bepaald. De man is van mening dat de behoefte van de vrouw overeenkomt met de hoogte van de bijstandsuitkering die de vrouw met ingang van 20 december 2016 ontvangt, althans dat haar behoefte, voor zover deze hoger is geweest dan bijstandsniveau, is verbleekt. De vrouw heeft de stellingen van de man gemotiveerd betwist.

Het hof is van oordeel dat voor de bepaling van de behoefte van de vrouw in redelijkheid uitgegaan dient te worden van de datum van het feitelijk uiteengaan van partijen eind 2011. Het hof weegt in dat oordeel mee dat partijen gedurende het huwelijk tot de datum van feitelijk uiteengaan ruim 27 jaar met elkaar hebben samengewoond. De periode van thans bijna zeven jaar waarin de vrouw afzonderlijk van de man heeft geleefd, acht het hof in relatie tot de periode van samenwoning relatief bescheiden van omvang en kan naar het oordeel van het hof in redelijkheid niet tot het oordeel leiden dat de behoefte van de vrouw is verbleekt. Het hof volgt de man dan ook niet in zijn stelling dat de behoefte van de vrouw inmiddels zou zijn verbleekt tot bijstandsniveau. De vrouw leeft met ingang van 20 december 2016 van een bijstandsuitkering en de periode van thans twee jaar staat in een te geringe verhouding tot de duur van de huwelijkse periode van ruim 27 jaar waarin de man en de vrouw hebben samengewoond.

Het hof heeft de behoefte van de vrouw aan de hand van het ten tijde van uiteengaan aanwezige nettogezinsinkomen van € 3.666 per maand minus de kosten van de kinderen

destijds van totaal € 998 per maand, onder toepassing van de hofnorm, op een bedrag van € 1.597,20 netto per maand (niveau 2011) becijferd, geïndexeerd naar 2018 op € 1.756,66 netto per maand. Ten aanzien van de behoefteigheid overweegt het hof dat de vrouw thans 61 jaar is en gedurende het huwelijk van partijen de zorg voor de kinderen heeft gehad en in die periode niet aan het arbeidsproces heeft deelgenomen. Niet is gesteld noch gebleken dat de vrouw niet in staat zou zijn betaalde arbeid te verrichten. Van enige sollicitatiepoging is evenmin gebleken. Het hof is van oordeel dat van de vrouw verwacht mocht worden dat zij zich de afgelopen jaren had ingespannen om enig inkomen uit arbeid te genereren, temeer daar haar kansen op de arbeidsmarkt gezien haar leeftijd toen gunstiger waren. Dat zij thans geen enkel inkomen genereert, komt dan ook voor haar eigen rekening en risico. Het hof gaat er, alle omstandigheden in aanmerking genomen, van uit dat de vrouw naar redelijkheid en billijkheid voorlopig in ieder geval minimaal € 350 netto per maand geacht kan worden te verdienen. Gelet hierop bedraagt de aanvullende behoefte van de vrouw nog € 1.406,66 netto per maand. Het hof heeft hierbij opgemerkt dat de vrouw zich de komende tijd aantoonbaar tot het uiterste dient in te spannen om zodanig inkomsten uit arbeid te genereren dat zij zo niet volledig dan toch voor een belangrijk deel in de kosten van haar levensonderhoud kan voorzien.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 30-08-2018

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2018:3658

Zaaknummer: 200.231.219_01

RECHTSPRAAK

***Pensioenverevening. Huwelijk in 1974, echtscheiding in 1996.
Toepasselijkheid Wet verevening pensioenrechten bij scheiding niet
uitgesloten. Vrouw maakt in 2016 alsnog aanspraak op verevening.
Beroep van de man op afstand van recht respectievelijk
rechtsverwerking afgewezen.***

De man betoogt in hoger beroep dat de rechtbank ten onrechte heeft toegewezen de vordering van de vrouw tot uitkering aan haar van de pensioenaanspraken waarop zij krachtens de Wvps recht heeft. Volgens de man heeft de vrouw afstand gedaan van haar vorderingsrecht jegens de man, aangezien de vrouw in de echtscheidingsprocedure werd bijgestaan door een advocaat, de echtscheidingsbeschikking een bevel tot boedelscheiding bevat, maar de vrouw heeft nagelaten dit bevel uit te voeren. Door dit na te laten, terwijl zij wel op de hoogte was of had kunnen zijn van de pensioenverevening, moet zij volgens de man geacht worden afstand van haar vorderingsrecht te hebben gedaan.

Het hof overweegt dat afstand van recht een rechtshandeling is waarmee de rechthebbende beoogt een recht prijs te geven. Voor afstand van een vorderingsrecht is vereist dat partijen daarover wilsovereenstemming bereiken. Het enkele stilzitten van de vrouw gedurende twintig jaren na de echtscheiding alvorens voor het eerst bij brief van 1 april 2016 en vervolgens in de onderhavige procedure aanspraak te maken op de helft van de waarde van het pensioen van de man, is onvoldoende om te kunnen concluderen dat de vrouw haar (vorderings)recht op pensioenverevening heeft prijsgegeven. Vast staat dat de vrouw op grond van de wet een vordering tot pensioenverevening toekomt, die zij in beginsel op ieder gewenst moment kan invoeren jegens de man (vergelijk HR 27 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:762). Dat de vrouw zo lang heeft gewacht met het versturen van de brief van 1 april 2016 en het starten van de onderhavige procedure, kan worden verklaard op grond van de omstandigheid dat de man op 8 september 2016 zijn pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt en daarmee de pensioenaanspraak van de vrouw actueel is geworden. Het beroep van de man op afstand van recht is dan ook verworpen.

Voorts beroept de man zich op rechtsverwerking. De man stelt dat hij nogal overvallen is door

de vordering van de vrouw twintig jaar na de echtscheiding. In dat verband voert de man een aantal bijzondere omstandigheden aan: te weten dat hij niet heeft kunnen reserveren voor de vordering van de vrouw, dat hij verstandelijk beperkt is, hij verblijft in een 24 uurswoonvoorziening. Verder voert de man aan dat hij onvoldoende draagkracht heeft om ook maar enig deel van zijn pensioen aan de vrouw af te dragen.

In aanmerking genomen dat een beroep op rechtsverwerking neerkomt op een beroep op de beperkende werking van de redelijkheid en billijkheid, kan, zo overweegt het hof, zodanig beroep volgens vaste rechtspraak slechts in uitzonderlijke omstandigheden gegrond worden geoordeeld. Dit brengt mee dat genoegzame concrete feiten moeten zijn aangevoerd, waarop dit beroep kan worden gegrond (o.a. HR 20 mei 2005, ECLI:NL:HR:2005:AS4406). Voorts geldt dat enkel tijdsverloop onvoldoende is voor het aannemen van rechtsverwerking. Er moet sprake zijn van bijzondere omstandigheden op grond waarvan bij de wederpartij gerechtvaardigd vertrouwen is gewekt dat de rechthebbende zijn aanspraak niet meer geldend zal maken of waardoor de positie van de wederpartij onredelijk verzwaard of benadeeld zou worden indien het recht of de bevoegdheid alsnog geldend wordt gemaakt. Tijdsverloop kan wel als een van de relevante omstandigheden meewegen bij beoordeling van de vraag of de rechthebbende zich heeft gedragen op een wijze die naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onverenigbaar is met het vervolgens geldend maken van zijn recht of bevoegdheid (HR 11 november 2016, ECLI:NL:HR:2016:2574).

Gelet op de terughoudendheid waarmee een beroep op rechtsverwerking kan worden gehonoreerd, is de enkele door de man aangevoerde omstandigheid dat de vrouw pas twintig jaar na de echtscheiding haar vordering uit hoofde van pensioenverevening instelt, op zichzelf genomen onvoldoende voor het doen slagen van het beroep op rechtsverwerking. Hoewel het hof zich kan voorstellen dat de man zich nogal overvallen voelt door de onderhavige vordering van de vrouw, staat vast dat de vrouw de vordering die haar rechtens toekomt – voor het eerst in de onderhavige procedure – heeft ingesteld op een tijdstip waarop de aanspraak van de vrouw op de helft van de waarde van het pensioen van de man actueel is geworden. De aard van de vordering brengt mee dat deze jaren na de echtscheiding bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd aan de orde kan komen. Ook in de overige door de man aangevoerde omstandigheden ziet het hof geen aanleiding om het beroep van de man op rechtsverwerking te honoreren. Met de vrouw is het hof van mening dat indien de man als gevolg van de verevening van zijn pensioen een lager inkomen zal verkrijgen, zijn AWBZ-bijdrage evenredig lager zal worden.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 24-07-2018

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2018:2574

Zaaknummer: 200.220.113/01